

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 39g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (1) din
Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024

*(conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în
stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat)*

CHIȘINĂU
23 septembrie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dnei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 5 martie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 23 septembrie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, ridicată de dl avocat Alexandr Russu, în interesele dlui Oleg Babcinetchi, în dosarul nr. 1-228/2024, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de domnul judecător Eugeniu Russ, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. În conformitate cu articolele 29 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și cu punctul 17 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională a decis prelungirea termenului de examinare a sesizării nr. 39g/2026.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

4. Pe rolul Judecătoriei Orhei se află cauza penală de învinuire a dlui Oleg Babcinetchi de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 264¹ alin. (1) (*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*) din Codul penal.

5. În cadrul examinării cauzei, dl avocat Alexandr Russu a ridicat, în interesele dlui Oleg Babcinetchi, excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024.

6. Prin Încheierea din 26 februarie 2026, Judecătoria Orhei a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

[...]”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și

infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 264¹

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]”

[În redactarea anterioară Legii nr.136 din 6 iunie 2024, în vigoare din 7 septembrie 2024]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că norma contestată nu îndeplinește standardele calității și previzibilității legii penale, iar eventualul subiect activ al infracțiunii ar fi lipsit de posibilitatea de a-și cunoaște în prealabil, fără echivoc, comportamentul care ar putea avea un caracter penal. În particular, autorul pretinde că textele „stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat” și „substanțe cu efecte similare” sunt ambigue, deoarece nu sunt definite în Codul penal. În opinia autorului, caracterul vag al normei contestate ar afecta dreptul la un proces echitabil al persoanei.

10. Autorul afirmă că sancțiunile prevăzute de norma criticată sunt rigide, disproporționate în raport cu gravitatea faptei incriminate, lipsite de alternativă și contravin principiului individualizării sancțiunilor. Acesta consideră că sancțiunea cu muncă neremunerată în folosul comunității reprezintă o ingerință neproporțională în dreptul la libertate individuală și la siguranță al persoanei, întrucât restrânge libertatea de dispoziție asupra timpului și activităților persoanei.

11. Prin urmare, autorul sesizării consideră că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 8, 16, 20, 21, 23 alin. (2), 25, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de o parte în proces, este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Deși autorul a contestat în întregime articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, Curtea observă că, în argumentarea sesizării, acesta s-a referit doar la textele „stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat”, „substanțe cu efecte similare” și „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din acest articol.

16. Curtea reține că, în cauza în care a fost ridicată excepția, autorului îi este incriminată conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, infracțiune prevăzută la articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024. Referitor la textul „substanțe cu efecte similare”, autorul nu a demonstrat în ce măsură acesta este aplicabil la soluționarea cauzei. Din aceste considerente, Curtea va reține ca obiect al sesizării textele „stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat” și „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal.

17. Prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate. De principiu, această situație nu reprezintă un impediment pentru un nou control de constituționalitate, în cazul în care sunt prezentate alte critici (DCC nr. 182 din 5 decembrie 2025, § 25). Curtea va analiza dacă în această cauză autorul sesizării a prezentat critici și argumente diferite de cele examinate anterior.

18. Curtea a stabilit, în jurisprudența sa, că o altă condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate este aceea că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei. Curtea admite că prevederile ar putea fi aplicate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Autorul excepției susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3) (*statul de drept*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*Constituția, Legea Supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 23 alin. (2) (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 25 (*libertatea individuală și siguranța persoanei*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

20. Cu privire la incidența articolelor 1 alin. (3), 4, 7 și 8 din Constituție, Curtea subliniază că aceste articole comportă un caracter general și nu pot constitui repere individuale și separate (DCC nr. 111 din 12 septembrie 2023, § 14).

21. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Doar în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă aceste articole (DCC nr. 110 din 12 august 2025, § 26; DCC nr. 151 din 23 octombrie 2025, § 20).

22. Cu referire la incidența articolelor 21 și 26 din Constituție, autorul sesizării nu a prezentat argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale invocate. Curtea reiterează că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 28; DCC nr. 42 din 31 martie 2022, § 21).

23. Cu privire la incidența articolului 20 coroborat cu articolele 1 alin. (3) și 23 din Constituție, autorul excepției pune în discuție o pretinsă neclaritate și imprevizibilitate a textului „stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat” din articolul contestat.

24. Curtea observă că articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, incriminează fapta de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare.

25. În același timp, articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, prevede că starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat este starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 54 din 2 iunie 2020, § 22).

26. Prin urmare, Curtea constată că articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, analizat în ansamblu cu celelalte prevederi relevante ale Codului, le oferă destinatarilor săi suficiente repere pentru a înțelege sensul textului criticat și pentru a fi conștienți de conduita sancționată penal.

27. În continuare, autorul sesizării pretinde că i-ar fi afectat dreptul la un proces echitabil, deoarece sancțiunile prevăzute de norma criticată sunt rigide, disproporționate în raport cu gravitatea faptei incriminate, lipsite de alternativă și nu ar permite individualizarea pedepsei aplicabile.

28. Cu privire la pretinsa imposibilitate de a individualiza pedeapsa, în jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolul 20 din Constituție devine incident atunci când este afectat principiul individualizării sancțiunii (a se vedea DCC nr. 42 din 31 martie 2022, § 25 și jurisprudența citată acolo).

29. Curtea reiterează că, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, Parlamentul are competența de a reglementa prin lege organică infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. Acesta stabilește pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal prin fixarea unor limite minime și maxime, în conformitate cu importanța abstractă a valorii sociale protejate. Pe de altă parte, stabilirea sancțiunilor de drept penal reprezintă o sarcină pe care judecătorul o realizează în limitele stabilite de lege (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 123 din 3 august 2021, § 25; DCC nr. 3 din 19 ianuarie 2023, § 22).

30. Curtea observă că articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, stabilește pentru fapta incriminată pedeapsa principală „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore” și pedeapsa complementară obligatorie „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport”.

31. În jurisprudența sa, Curtea a analizat pretinsa imposibilitate a individualizării pedepsei aplicate unei persoane acuzate de săvârșirea infracțiunii prevăzute la articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal. În acest sens, Curtea a reținut că pedeapsa principală – în acest caz „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore” – permite individualizarea pedepsei. Or, individualizarea este asigurată atunci când legislatorul oferă judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximul special al pedepsei, precum și prevede, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei pedepse concrete în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o infracțiune (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr.10 din 10 mai 2016, § 52; DCC nr. 94 din 4 august 2020, § 31; DCC nr. 123 din 3 august 2021, § 26).

32. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a stabilit că diferența nesemnificativă dintre limita minimă și cea maximă a pedepsei nu se opune principiului individualizării pedepsei penale sau contravenționale în cazul în care modalitățile factuale de comitere a faptei prejudiciabile nu sunt variate (DCC nr. 94 din 4 august 2020, § 32).

33. Referitor la pedeapsa complementară obligatorie a „anulării dreptului de a conduce mijloace de transport”, Curtea reiterează că aceasta nu poate fi aplicată de sine stătător și urmează a fi aplicată doar împreună cu pedeapsa principală. Prin natura sa juridică și prin esența sa, această pedeapsă complementară nu reclamă stabilirea unor limite minime și maxime (DCC nr. 94 din 4 august 2020, § 31; DCC nr. 123 din 3 august 2021, § 26; DCC nr. 76 din 27 iunie 2024, § 23).

34. Curtea observă că anularea dreptului de a conduce mijloace de transport este o consecință a săvârșirii unei infracțiuni, care nu poate avea loc decât cu intenție, și protejează un interes public de importanță majoră, precum siguranța traficului rutier. Astfel, sancțiunea anulării dreptului de a conduce în cazul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat urmărește să asigure respectarea obligației pozitive a statului de asigurare a securității rutiere și este justificată de gradul prejudiciabil al faptei

incriminate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 152 din 17 noiembrie 2022, § 19).

35. Totodată, Curtea reiterează că textul „anulării dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul contestat are ca destinatari conducătorii de vehicule care dețin permise de conducere ca rezultat al unor forme de școlarizare. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoanele care au o activitate profesională și care au fost supuse unor forme de școlarizare trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda* [MC], 27 iunie 2017, § 145; *Sekmadienis Ltd. v. Lituania*, 30 ianuarie 2018, § 65; HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 71; DCC nr. 152 din 17 noiembrie 2022, § 20).

36. Așadar, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că textul „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, conține suficiente repere obiective pentru a fi considerat clar și previzibil în definirea pedepsei (a se vedea DCC nr. 94 din 4 august 2020, § 35), iar destinatarul legii poate stabili sensul prevederii contestate prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al cuvintelor criticate.

37. Rezumând cele enunțate mai sus, Curtea conchide că posibilitatea instanței de judecată de a dispune pe baza articolului contestat anularea dreptului de a conduce mijloace de transport în cazul în care a fost constatată vinovăția persoanei pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat nu implică, *per se*, o ingerință în dreptul de acces liber la justiție garantat de articolul 20 din Constituție.

38. Referitor la argumentele autorului privind afectarea dreptului la libertate individuală și la siguranță, Curtea notează că articolul 25 din Constituție își găsește corespondentul în articolul 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și acesta presupune că nicio persoană nu poate fi privată de libertate de o manieră arbitrară. Noțiunea de detenție „arbitrară” din articolul 5 § 1 din Convenție implică nerespectarea motivelor legale pe baza cărora o persoană poate fi privată de libertate și nerespectarea procedurii prevăzute de legea națională (DCC nr. 23 din 2 martie 2023, § 21). Prin garantarea „dreptului la libertate”, articolul 5 § 1 din Convenție are în vedere libertatea fizică a persoanei (HCC nr. 15 din 28 mai 2020, § 47).

39. Curtea menționează că „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, nu reprezintă o pedeapsă privativă de libertate. Prin urmare, articolul 25 din Constituție nu este incident în această cauză.

40. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. b) și f) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024, ridicată de dl avocat Alexandr Russu, în interesele dlui Oleg Babcinețchi, în dosarul nr. 1-228/2024, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 23 septembrie 2026

DCC nr. 152

Dosarul nr. 39g/2026